

СЕКЦІЯ 3
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВДОСКОНАЛЕННЯ
СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ
ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

УДК 378.1

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ
ОСВІТИ НА ОСНОВІ ПОКАЗНИКІВ ОЦІНЮВАННЯ ЙОГО
СЕРЕДОВИЩА

В.Ю. Стрельніков,

*Збірник матеріалів IV-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції
«Забезпечення якості вищої освіти: підвищення ефективності використання інформаційних
технологій у здійсненні освітнього процесу», 13-15 квітня 2022 р.*

**Полтавська академія неперервної освіти імені
М.В. Остроградського, м. Полтава**

Криза освіти показує необхідність перегляду устояних технологій оцінювання діяльності закладів освіти, адже основними чинниками їхньої успішної діяльності стають, поряд з конкурентоспроможністю і рентабельністю, також – гнучкість, адаптивність і готовність до постійного розвитку, що засвідчують проведені дослідження [1, с. 495–500; 2, с. 274–280; 3, с. 296–301; 4, с. 343–347; 5, с. 442; 6, с. 143–144; 7, с. 520–527]. Середовище закладу освіти є невід’ємною частиною інноваційного потенціалу, що створює певні передумови для інноваційної діяльності. Бюджетне фінансування освіти передбачає, що заклади освіти управляють як витратами, так і якісними результатами, що природно вимагає введення оцінювання результативності їхньої діяльності. Звідси, метою нашого дослідження стало виокремлення показників оцінювання середовища закладу освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження розпочнемо з обґрунтування концепції внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності закладу освіти на основі показників оцінювання його середовища, яка полягає, насамперед, у наданні переваги стратегії відкриття замість стратегії передачі знань викладачами. Процес набуття нових знань відбувається за активної позиції студента, що й визначає суттєві зміни у освітньому середовищі. Відправним і кінцевим пунктами є суб’єкт середовища (студент), який за допомогою нових вимог гарантії якості навчається для задоволення своїх професійних потреб.

Стратегія закладу освіти, що спирається на вимоги ринку і є більш динамічною, передбачає культуру, що ґрунтується на індивідуальній ініціативі, ризику, високій інтеграції, нормальному сприйнятті конфліктів і широкому горизонтальному спілкуванню. Ефективність організації вимагає, щоб її стратегія, оточення (зовнішнє середовище) і технологія (внутрішнє середовище) були приведені у відповідність [5, с. 444]. У цьому випадку, під технологією (внутрішнє середовище) необхідно розуміти середовище закладу освіти, яке є сукупністю умов розвитку бізнесу, підприємництва.

Методика оцінювання середовища була апробована в закладах освіти міста. Система якості мала два взаємозалежних аспекти: запити й очікування споживачів освітніх послуг (студентів і роботодавців) та їх постачальника (викладача), задоволення яких і стало ключовою метою моделі, яка дозволила реалізувати ланцюг «мета – результат».

В оцінюванні середовища закладу освіти виділено духовний і матеріальний складники. Духовний складник становлять: а) місія (стратегічна мета, що є вираженням сенсу існування, загально визнаним призначенням організації; загальна ідея, яка спрямовує в єдиному напрямку інтереси та очікування людей, які сприймають організацію зсередини і ззовні); б) стратегія (система прямих і непрямих дій, пов’язаних із соціальною динамікою і спрямованих на реалізацію місії, досягнення конкурентної переваги); в) цінності (об’єкти і явища, найбільш важливі, з точки зору суб’єкта, які є цілями та

орієнтирами його життєдіяльності); г) норми (вимоги до поведінки людини, яка займає певну сходинку в структурі організації, суспільстві, сім'ї); д) традиції (культурна спадщина, що передається з покоління до покоління співробітникам організації); е) звичаї (звичні, найбільш зручні і широко поширені способи групової діяльності, стереотипний спосіб поведінки, який відтворюється у певному суспільстві чи соціальній групі); ж) ритуали (спеціально розроблені заплановані дії, події, що підтверджують і підсилюють у свідомості співробітників значення ключових цінностей організації, найбільш важливих цілей, тобто є їх уособленням, символами) з) стиль керівництва (сукупність застосовуваних керівником методів впливу на підлеглих, а також форма (манера, характер) застосування цих методів (визначається переважно трьома параметрами: особливостями особистості керівника, зрілістю колективу і виробничою ситуацією).

Матеріальний складник становлять: а) символи (відображення особливостей образу (зовнішнього іміджу) організації; вираз ідеології внутрішніх відносин); б) якість умов праці (ступінь відповідності прийнятих умов праці вимогами санітарії, екології та безпеки; забезпеченість сучасним обладнанням; доступність комп'ютерної техніки та її сучасних можливостей; доступність і якість навчальної та наукової літератури; прогресивність способів підготовки навчального матеріалу; забезпеченість працівників готелем чи гуртожитком); в) забезпеченість матеріально-технічними ресурсами (забезпеченість студентів аудиторіями, спортивними комплексами, навчально-лабораторними майданчиками, навчально-методичною літературою; комп'ютерна оснащеність навчального процесу); г) забезпеченість інформаційним середовищем закладу освіти (забезпеченість сайтом закладу; забезпеченість єдиної інформаційної мережі головного закладу освіти та філій; забезпеченість сторінки співробітника на сайті; забезпеченість поштою співробітника; доступність до WiFi Інтернет в освітньому просторі закладу освіти: навчальні корпуси, гуртожитки, готелі, бібліотеки, кафе, спортивні комплекси; доступність батьків студентів до результатів навчання за допомогою сайту закладу освіти); д) умови надання освітніх послуг (кількість філій закладу освіти, кафедр; стан і доступність розкладу; забезпеченість гуртожитками; забезпеченість готелями для викладачів); е) умови підтримки здоров'я співробітників і студентів (забезпеченість спортивними майданчиками, тренажерними залами, басейном; місцями громадського харчування (їдальні, кафе); медичним центром; путівками до санаторно-курортних зон співробітникам та їхнім дітям).

Таким чином, середовище закладу освіти є єдиним простором для всіх учасників освітнього процесу. Сучасне середовище закладу освіти є основою і умовою для успішної реалізації його місії та стратегії. В умовах жорсткої конкуренції на освітньому ринку, безумовно, ефективне інноваційне середовище закладу освіти є ефективним інструментом для здійснення його інноваційно-підприємницької діяльності.

Список літератури

1. Лебедик Л. В. Оцінювання культури вищого навчального закладу через якість здоров'язбережувального середовища. *Взаємодія духовного й фізичного виховання в становленні гармонійно розвиненої особистості* : зб. статей за матеріалами IV Міжн. наук.-практ. онлайн-конф. (Слов'янськ, Україна, 23-24 берез. 2017 р.) у 2 томах / гол. ред. В. М. Пристинський. Слов'янськ : ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2017. Т. 1. С. 495–500.

2. Лебедик Л. В. Управління якістю здоров'язбережувального середовища в закладах освіти територіальних громад. *Проблеми, досвід та вдосконалення методичної роботи у закладах освіти* : матеріали Усеукр. наук.-практ. конф. (24 листоп. 2021 р., м. Харків) / за заг. ред. Г. Ф. Пономарьової; Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. Харків : ФОП Петров В. В., 2021. 455 с. С. 274–280.

3. Лебедик Л. В. Формування громадянської культури особистості через якість демократичного середовища закладу освіти. *Формування громадянської культури в Новій українській школі: традиційні та інноваційні практики* : збірник матеріалів конференції / За заг. ред. Г. Л. Єфремової, С. М. Луценко, Л. П. Івашини. РВВ СОІППО, Суми, 2020. 469 с. С. 296–301.

4. Стрельніков В. Ю. Емоційний складник здоров'язберігаючого навчального середовища. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія : Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) / за ред. Г. М. Арзютова. К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. Вип. (56) 15. С. 343–347.

5. Стрельніков В. Ю. Оцінювання корпоративної культури навчального закладу через якість корпоративного середовища. *Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології* : Зб. наук. пр. Херсонського національного технічного університету. Вип. 2 (7). Херсон, 2012. С. 442–448.

6. Стрельніков В. Ю. Управління корпоративною культурою органів публічної влади через корпоративне середовище. *Публічне управління та адміністративний менеджмент : сучасні тренди та перспективи*: матеріали Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф.. Харків: Видавничий центр “Global Scientific Trends”, 2021. С. 143–144. URL : <https://gst.org.ua/wp-content/uploads/2021/06/conference2021gst.pdf>

7. Стрельніков В. Ю. Формування здоров'язбережувального навчального середовища університету шляхом регулювання емоційних станів його суб'єктів. *Взаємодія духовного й фізичного виховання в становленні гармонійно розвиненої особистості* : збірник статей за матеріалами IV Міжн. наук.-практ. онлайн-конф. (Слов'янськ, Україна, 23–24 берез. 2017 р.) у 2 т. / гол. ред. В. М. Пристинський. Слов'янськ : ДВНЗ Донбаський державний педагогічний університет, 2017. Т. 1. С. 520–527. URL : https://ddpu.edu.ua/images/stories/news/2018/05_may/17/01/2017_1.pdf

УДК: 373.14: 376.1